

ПЛІВЧАСТІСТЬ І НАТУРА У СОРТІВ ВІВСА НА ПІВДНІ УКРАЇНИ

Зараз на півдні України значно зріс інтерес до вівса як до зернофуражної культур. Викликано це можливістю використання культури на медико-профілактичні цілі. Основна вимога, яку пред'являє виробництво до сортів – це стабільність формування врожайності та показників якості зерна. У той же час, продуктивність сортів вівса багато в чому залежить від зони вирощування, що вимагає експериментального уточнення, в тому числі на основі результатів досліджень при вирощуванні різних сортів у посушливих умовах півдня України.

Велике значення для характеристики якості продовольчого зерна вівса має плівчастість. Якщо даний показник у плівчастих сортів повинен знаходитися на рівні мінімальних величин, то у голозерних сортів наявність плівкових зерен у врожаї взагалі є небажаною. Плівки зерна вівса мають низьку поживну цінність. Іншим важливим показником якості зерна вівса є крупність або натура зерна. З одного боку, крупність зерна може бути сортовою ознакою, а з іншого – результатом впливу ґрунтово-кліматичних умов і технологічних прийомів вирощування культури. Тому сорти нового покоління повинні поєднувати в собі високу крупність і низьку плівчастість зерна.

Дослідження проводили на полях СФГ «Славутич» Єланецького району у 64 2013-2015 рр. відповідно до загальноприйнятої методики за однофакторною схемою в триразовому повторенні. Для досліду використовували такі сорти вівса голозерного і плівчастого: Скарб України, Саломон, Самуель, Аркан, Скакун та Бусол. Посівна площа елементарної ділянки становила 66 м², облікової – 36 м². Фон добрива - N₃₀P₃₀K₃₀. У наших дослідженнях маса плівкових зерен у плівчастих сортів вівса становила в середньому 29,9%, а в розрізі сортів ця цифра була меншою по сорту Скакун (24,4%). Зерно голозерного вівса в середньому мало плівчастість 2,2%, найменшою плівчастістю відрізнявся сорт Скарб України – 1,9%. Щодо натури, важливого показника при заготівлях продукції на різні цілі (від кормових до продовольчих і дієтичних) в досліді було отримано зерно різної якості. Так, натура зерна голозерних сортів вівса була вищою на 15,1% (або на 81 г), ніж натура плівчастих сортів: голозерні сорти мали натуру 617 г/л, плівчасті – 536 г/л (у середньому за 2013-2015 рр). Серед голозерних сортів вівса добре

виповнене зерно з натурою 650 г/л було отримано по сорту Скарб України. У сортів плівчастого вівса зерно було менше виповненим, найвищою натура була по сортах Скакун та Бусол – 553 і 548 г/л, по сорту ж Аркан вона була особливо низькою – 506 г/л.

Кореляційний аналіз даних, отриманих при вивченні колекції, показав відсутність достовірного зв'язку крупності зерна і відсотка плівок.